SAMHÄLLSINFORMATION

Vänstern i vården är en del av skriftserien Folkviljan.

Vänstern i vården

TEMA: NEDSKÄRNINGARNA I VÅRDEN | NR 2 2024

Foto: Agnes Stuber

Vården långt ned på Tidöpartiernas priolista

Trots varsel och nedskärningar i vården väljer regeringen att prioritera nya skattesänkningar. En klassisk höger-vänsterfråga, konstaterar Nooshi Dadgostar.

SIDAN 4

Vården ska finnas för dig hela livet

Vården är en livsnödvändighet genom alla skeden i livet, från födsel till ålderdom. Oavsett när vi möter den ska vården finnas där för dig. Men i dag ser verkligheten annorlunda ut. Det behöver vi ändra på.

En rättvis och jämlik vård är avgörande för alla, oavsett var vi bor eller vilka ekonomiska förutsättningar vi har. För att detta ska bli verklighet behöver vi en politik som prioriterar sjukvården framför skattesänkningar för de rikaste.

Vänsterpartiet driver en politik som garanterar att vården finns för dig genom hela livet. Det ska finnas plats på BB när du ska föda. Det ska finnas stöd vid psykisk ohälsa. När du blir svårt sjuk ska du få den bästa vården och omsorgen, och det ska kännas tryggt att bli äldre.

Genom att återta kontrollen över vården och satsa på en offentligt ägd, demokratisk sjukvård kan vi garantera att vården finns för dig, oavsett när du behöver den.

vansterpartiet.se/blimedlem

Sandro Scocco

”Krisen i sjukvården startade inte i går”

SIDAN 3

Emil Broberg

”Allt blev bättre med arbetstidsförkortningen”

SIDAN 5

Gudrun Nordborg

”Stora delar av Sveriges befolkning vill inte ha en angiverilag”

SIDAN 7

Så drabbas vården av högerpolitiken

I det här numret av *Vänstern i vården* kan du läsa mer om hur Tidöpartiernas politik drabbar sjukvården i hela landet, och en hel del om vänsterns vårdpolitik.

Här finns vi. Följ vårt arbete!

Vänsterpartiet Region Stockholm
Box 225 50
104 22 Stockholm

Hemsida:
sll.vansterpartiet.se
vansternivarden.se/stockholm
E-post:
vanster.politik@regionstockholm.se

Facebook & Instagram:
VRegionSthlm

Bli medlem:
vansterpartiet.se/bli-medlem

Foto: Anna Drvnik

Hallå där

Anna Sehlin

Oppositionsregionråd för Vänsterpartiet i Region Stockholm.

Hur har Stockholm klarat vårdkrisen?
– Tack vare att vi höjde skatten med 30 öre i år har vi lyckats freda sjukvården från massvarsel och stora nedskärningar. Med det sagt är läget fortfarande ansträngt. Patienter får fortsatt vänta för länge på vissa behandlingar och väntetiderna på regionens akutmottagningar är för långa, även om det finns tecken på att utvecklingen går åt rätt håll.

Vilka konsekvenser får regeringens sjukvårdspolitik i Stockholm?
– Självklart blir det svårare att driva igenom reformer när så mycket kraft måste ägnas åt att hantera den ekonomiska krisen, som Tidöregeringen helt blundar för. Sjukvården är inne i ett viktigt omställningsarbete där vi vill lägga en större del av vårdens resurser på primärvården. Vi vet att om fler får en fast läkarkontakt på sin vårdcentral och varje läkare får ansvar för färre patienter kan vi råda bot på många av problemen som sjukvården dragits med länge. Med en rimligare vårdpolitik på nationell nivå hade omställningsarbetet kunnat gå betydligt snabbare.

Blir det några varsel i Stockholmsvården framöver?
– Vänsterpartiet, som samarbetar med den styrande Mittenkoalitionen i Region Stockholm, har satt en röd linje för samarbetet vid varsel inom sjukvården. Att säga upp vårdpersonal som jobbar på golvet skulle få stora negativa konsekvenser i ett läge där vi måste göra allt för att reparera personalens förtroende för politiken. Det kommer Vänsterpartiet inte att medverka till.

LEDARE

Kortare arbetstid är framtiden för vården

Nästa år sjösätter Region Stockholm ett av de största försöken någonsin med kortare arbetsvecka inom sjukvården. 1 400 sjuksköterskor och undersköterskor får 34 timmars-vecka tack vare en överenskommelse mellan Vänsterpartiet och regionstyret.

● **De senaste** åren har larmrapporter om personalflykt, övertidsberg och utmattning i sjukvården duggat lika tätt som regeringens pressträffar i budgettider. Nyligen visade en rapport från Vårdförbundet att 30 procent av deras medlemmar jobbar deltid, de flesta på grund av brist på återhämtning. Vårdpersonalen orkar helt enkelt inte med arbetsbelastningen som det ser ut i dag.

Därför har Vänsterpartiet och Mittenkoalitionen i Region Stockholm i budgetförhandlingarna inför 2025 enats om att göra något åt den ohållbara situationen. Vi startar ett pilotprojekt med förkortad arbetsvecka för 1 400 av regionens sjuksköterskor och undersköterskor. Det blir en efterlängtad reform med syftet att förbättra arbetsvillkoren.

Projektet pågår i två år och omfattar alla sjuksköterskor och undersköterskor som jobbar på operationsavdelningarna på regionens akutsjukhus. Personalen kommer att få 34 timmar per vecka i schemalagt kliniskt arbete. Resten av arbetstiden schemaläggs som återhämtningstid.

Vi har valt att förlägga projektet till just operationsverksamheten eftersom det är ett tungt arbete som kräver koncentration under längre tid. Det är också en del av vården som har haft svårt att rekrytera personal de senaste åren.

Region Östergötland införde nyligen en liknande modell på sina operationsavdelningar med mycket goda resultat, som du kan läsa mer om på sidan 5 i denna tidning.

Allt tyder på att vi har mycket att vinna på kortare arbetsveckor, även i Stockholm. Efter två år kommer det här pilotprojektet att utvärderas. Om resultaten faller väl ut, vilket vi tror och hoppas, är tanken att modellen ska kunna permanentas.

För oss i Vänsterpartiet är det fortsatt väldigt tydligt att arbetstiderna är en av de viktigaste frågorna i sjukvården nu och framöver.

Vi är väldigt stolta över att Region Stockholm nu tar de första stegen mot en mer hållbar vardag för många av våra hårt prövade medarbetare.

Jonas Lindberg (V)
Oppositionsregionråd
Region Stockholm

Vänstern i vården ges ut av Vänsterpartiet Region Stockholm i samarbete med Zetkin Foundation. **Redaktion:** Henrik Norling, Anna-Maria Lindgren, Elisabeth Björk, Emil Broberg, Annie Andrén, Joacim Petersson. **Ansvarig utgivare:** Daniel Sestrajcic. **Upplaga:** 12.200 ex **Tryck:** Markbladet, 2024.

15 miljarder

i extra statsbidrag skulle regionerna få med Vänsterpartiets budget och stoppa alla nedskärningar. Det är vänsterpolitik.

SVERIGES VÅRDKRIS

Scocco: Vårdkrisen har pågått i 30 år

Nedskärningarna i sjukvården som nu sker runt om i landet hade kunnat undvikas med en annan politik. Men det är när krisen sätts in i en historisk kontext som bilden blir riktigt dyster, menar Vänsterpartiets chefsekonom.

– Den utveckling vi har haft där sjukvården är i ett krisläge och verkligen behöver lagas är inget som startade i går, eller ens när Tidöregeringen tillträdde, säger Sandro Scocco, chefsekonom på Vänsterpartiet.

Den som vill förstå läget behöver i stället gå tillbaka till den ekonomiska krisen på 90-talet, menar Sandro Scocco. 200 000 offentligt anställda personer försvann från välfärden. Därtill la kommuner och regioner alla viktiga investeringar på is, vilket är helt naturligt när pengar saknas.

När ekonomin vände mot slutet av 90-talet återanställdes hälften av personalen, men skola, vård och omsorg har aldrig återhämtat sig till nivåerna innan massuppsägningarna.

Svångremmen om välfärden har inte lossats sedan dess. Effektiviseringsprogram och besparingskrav har blivit vardag. Under samma period har behoven i sjukvården ökat snabbt. Tack vare vetenskapliga framsteg lever vi längre och kan bota allt fler former av cancer.

– Glappet mellan behoven vi vill tillfredsställa i sjukvården och vad vi faktiskt har resurser till har blivit enormt, konstaterar Sandro Scocco.

> **För att klara av finansieringen av sjukvården behövs ingen revolution i skattetabellerna, det räcker med att låta bli att göra dumma saker.**
>
> **Sandro Scocco**
> chefsekonom Vänsterpartiet

Vad skulle krävas för att ge sjukvården en rimlig finansiering?

– Det går inte att runda faktumet att vi sedan 00-talet har sänkt skatten med 500 miljarder kronor per år, de pengarna måste naturligtvis tas någonstans ifrån. Jag vet att det är svårt att förhålla sig till den siffran, men 500 miljarder är ofantligt mycket pengar.

Tidöregeringen fortsätter att sänka olika skatter. Den senaste budgeten innehåller allt från skattelättnader på ISK-konton till rena jobbskatteavdrag, där de med högst löner får störst del av kakan.

– För att klara av finansieringen av sjukvården behövs ingen revolution i skattetabellerna, det räcker med att låta bli att göra dumma saker. Bara RUT-avdraget kostar enorma summor. Lägger man 7-8 miljarder kronor på att övre medelklassen ska slippa stressa över dammsugningen på helgen i stället för på sjukvården så har man gjort det valet. Vänsterpartiet hade gjort annorlunda, säger Sandro Scocco. ■

”Glappet mellan behoven vi vill tillfredsställa i sjukvården och vad vi faktiskt har resurser till har blivit enormt” konstaterar Sandro Scocco.

Vårdens ojämställdhet i siffror

Vården ska vara jämställd. Det har fastställts i Sveriges jämställdhetspolitiska mål, men hälso- och sjukvården når inte alltid upp till målet.

3 **gånger vanligare** att män får behandling med pacemaker eller defibrillator.

Ojämställdheten märks även bland de som jobbar inom regionerna där kvinnors genomsnittliga lön är **17,2 procent** lägre än mäns.

53 **procent av kvinnor** över 80 år behandlas med blodfettssänkande läkemedel efter en stroke mot 64,2 procent av männen.

Kvinnor drabbas oftare av kvalitetsbrister i vården. Av alla avslutade ärenden till IVO 2018 gällde **56 procent** av fallen kvinnor och **43 procent** män.

Källa: SKR:s rapport ”(O)jämställdhet i hälsa och vård – en genusmedicinsk kunskapsöversikt” och Medlingsinstitutets rapport ”Löneskillnaden mellan kvinnor och män 2022”

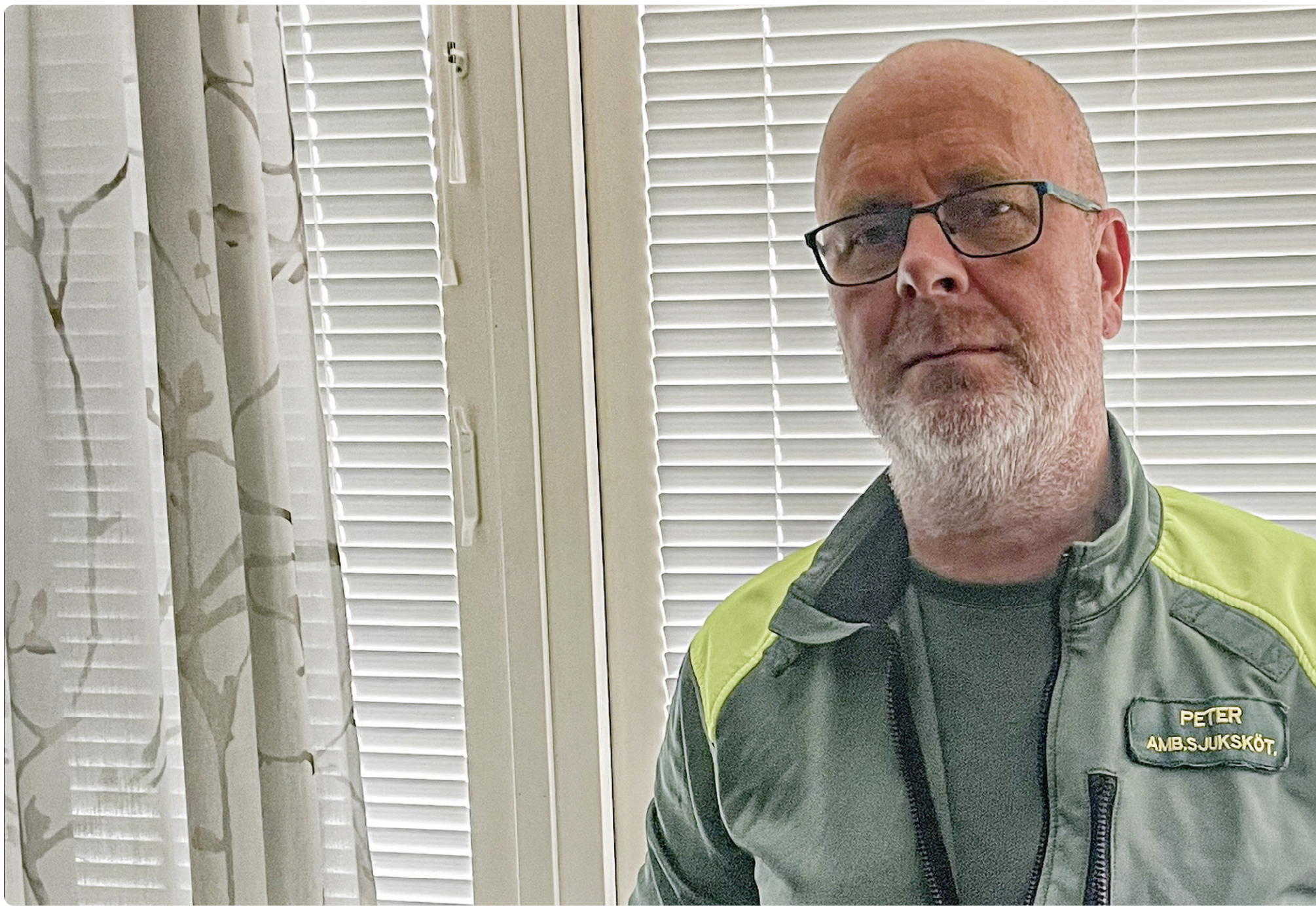

Slitsamt. Peter Blom har arbetat som ambulanssjuksköterska i 20 år. Han oroas över att arbetsvillkoren aldrig tycks bli bättre: ”Folk går på knäna och man känner inte att man kommer orka ett helt arbetsliv”.

Vården får smulor i regeringens budget

När regeringen presenterade sin budget gick omkring 27 miljarder kronor till olika skattesänkningar för dem som tjänar mest. Sjukvården är fortsatt lågt prioriterad. Nooshi Dadgostar (V) är kritisk och menar att regeringen saknar markkontakt.

Det senaste året har tusentals anställda i vården varslats om uppsägning, på grund av det tuffa ekonomiska läget i regionerna. De som blir kvar uppmanas springa snabbare för att täcka upp. Men någon sjukvårdskris har vi inte i Sverige, konstaterade statsminister Ulf Kristersson när han fick frågan i SVT:s morgonstudio i somras.

– Man funderar lite på om han bor i en annan galax, säger ambulanssjuksköterskan Peter Blom.

Han jobbar på ambulansen i värmländska Filipstad och har varit i yrket i 20 år. Under de åren har utvecklingen generellt gått åt fel håll, menar han.

– Det blir svårare och svårare att hitta personal. Att jobba i vården är långt ifrån attraktivt, det är för låg lön och för dåliga villkor. Det gör att vi får tightare scheman och en allt högre arbetsbelastning. På vår station har vi fått begränsa antalet ambulanser nattetid under sommaren, säger Peter Blom.

Nyligen presenterade regeringen sin budget för nästa år. Tre miljarder kronor extra skickas till regionerna genom bidrag som ska användas till sjukvården. Det är flera miljarder mindre än vad regionerna efterfrågat, och Sveriges kommuner och regioner har konstaterat att det låga stödet kommer att leda till fortsatta nedskärningar i vården.

Sänker skatten för rika

Samtidigt lägger regeringen och Sverigedemokraterna omkring 27 miljarder kronor på olika skattesänkningar, varav lejonparten går till de personer i samhället som tjänar mest pengar.

– Jag blev förbannad, det är väldigt dåligt prioriterat. Det är i mångt och mycket rika, vita män som gynnas, medan sjukvården och välfärden får smulor. Det är bedrövligt, säger Peter Blom.

Vänsterpartiets partiledare Nooshi Dadgostar håller med.

– Regeringen har redan framkallat de största nedskärningarna i vården vi sett på många år, samtidigt som de med högst inkomster får stora skattesänkningar. I grund och botten är det här en klassisk höger-vänsterfråga, säger hon och fortsätter:

– Tre miljarder är alldeles för lite pengar. Det krävs strukturella förändringar i sjukvården också. Privatiseringar har lett till att det inte längre är den som är sjukast som får mest vård. Vi skulle också behöva sänka veckoarbetstiden. Men resurser är viktigt, och vården behöver mer pengar. Det gäller över hela landet, men svårast är det kanske i glesbygdsregionerna.

I Region Värmland där ambulanssjuksköterskan Peter Blom arbetar är Vänsterpartiet med och styr sedan valet. Det är långt mellan sjukhusen och ambulanspersonalen har stora områden att täcka. Värmland har likt många andra regioner svårt att få ekonomin att gå ihop. Det har redan fattats beslut om att höja skatten

FAKTA
Skattesänkningar i regeringens budget
Jobbskatteavdrag
15,7 miljarder
Sänkt skatt på ISK-sparande
4,4 miljarder
Sänkt skatt på bensin och diesel
3,2 miljarder
Sänkt skatt för pensionärer
2,5 miljarder
Avskaffad flygskatt
0,9 miljarder
Totalt 26,7 miljarder kronor

Källa: Dagens Samhälle

Man funderar lite på om han bor i en annan galax

Ambulanssjuksköterskan Peter Blom om Ulf Kristersson

Konflikten om sjukvårdens resurser är en klassisk höger-vänsterfråga där regeringen och SD konsekvent väljer skattesänkningar före pengar till välfärden, menar Nooshi Dadgostar (V).

Nooshi Dadgostar

med 60 öre nästa år för att undvika massiva nedskärningar i sjukvården.

– Det var ett steg i rätt riktning att höja skatten, det har vi råd med. Det är ju skattemedel som finansierar välfärden, säger Peter Blom.

Strejken var viktig

Tidigare i år strejkade Vårdförbundets medlemmar för att sänka arbetstiden för sjuksköterskor med en kvart om dagen. De fick inte igenom sitt krav, men strejken var en viktig markering att vi måste satsa mer på sjukvården, enligt Nooshi Dadgostar.

– Vi säger upp sjuksköterskor i Sverige i dag, så illa är det. Det vi har sett de här senaste två åren är en regering som helt saknar kontakt med verkligheten.
Att strejken inte ledde till de landvinningar som många hade hoppats på läggs till en lång lista av motgångar som personalen i sjukvården har tvingats hantera de senaste åren. I tidningarna trängs rubriker om varsel och nedskärningar med återkommande larm om ohållbara arbetsvillkor. Men det finns också skäl till framtidstro, även i sjukvården.

– Vårdens medarbetare är värdefulla. Vi kommer att göra allt vi kan för att satsa på dem. I den kommande vänsterregeringen kommer vi att vända på utvecklingen, för det här är en av de viktigaste frågorna för Vänsterpartiet, säger Nooshi Dadgostar.

Tufft läge i Filipstad

I Filipstad kämpar kollegorna på ambulansstationen vidare så gott de kan med tuffa scheman. Personalbristen gör att nattpassen är 13 timmar långa för att schemat ska gå ihop. Hur patientsäkerheten, eller säkerheten bakom ratten, påverkas den sista timmen av skiftet borde fler fundera över, tycker Peter Blom.
När han blickar tillbaka minns han en tid då han och kollegorna kunde andas lite mer än i dag. De första åren i yrket fick han praktisera på förlossningen två dagar per år för att hålla kunskaperna färska, eftersom det inte är helt ovanligt att kvinnor tvingas föda i ambulansen. Den tiden är tyvärr sedan länge förbi.

– Villkoren är för dåliga. Folk går på knäna, blir sjukskrivna och många känner att de inte kommer orka ett helt arbetsliv. Vi hade behövt mer resurser för att få till ett hållbart yrkesliv, men i stället går mycket i motsatt riktning och regeringens högerideologiska budget späder på detta. Det gör mig besviken, frustrerad och förbannad, säger Peter Blom. ■

Förkortad arbetstid gav fler operationer

När personalen på operationsavdelningarna i Linköping och Norrköping fick schemalagd vila och återhämtning blev det fler operationer genomförda. Sjukskrivningarna minskade och prislappen stannade nära noll.

Emil Broberg

● **En solig höstdag** på östgötaslätten sitter specialistsjuksköterskan Lydia Benson på trappen utanför sitt hus. Runt henne samlas de tre mycket väldresserade hundarna som söker hennes uppmärksamhet. Lydia är en av de som fått möjlighet att få korta arbetstiden med fyra timmar i veckan genom schemalagd vila och återhämtning. Hon är mycket nöjd.

– Allt har blivit bättre sedan vi införde detta. Arbetsmiljön har förbättrats och det finns verkligen mer tid att hinna med livet utanför jobbet, säger Lydia Benson.

Lydia beskriver hur sammanhållningen bland personalen stärkts och hur noga man är med att alla ska få sin återhämtning, tid i schemat som man får använda till precis vad man vill. För Lydia handlar det om att lösa vardagsbestyr och hinna träna mer med hundarna.

Det var Vänsterpartiet som förhandlade fram att det skulle genomföras en pilot med arbetstidsförkortning i regionen. Vänsterpartiets gruppledare Emil Broberg berättar att motståndet från både HR och de andra partierna var stort.

– Vi möts av argument om att det är brist på personal i sjukvården och att det då är fel att korta arbetstiden. Men den här reformen visar på att man inte ser hela bilden. I dag är det alldeles för många som arbetar deltid. När de fick erbjudande om schemalagd tid för vila och återhämtning så valde många att börja jobba heltid. På det stora hela blev det fler arbetade timmar och med det också fler utförda operationer, säger Emil Broberg.

Han framhåller att det var verksamhetscheferna som tillsammans med personalen jobbade fram modellen. Det är också en av förklaringarna till att det varit så framgångsrikt.
– Med rätt förutsättningar kan arbetsmiljön i sjukvården förbättras. Men då måste vi våga lita på medarbetarna och inte ha någon långt upp i organisationen som bromsar utvecklingen, fortsätter Emil Broberg.

Nu vill Vänsterpartiet att detta projekt ska permanentas och att fler delar av sjukvården i Östergötland ska kunna införa denna arbetstidsförkortning. Men det är inte säkert hur det blir.

– Moderaterna som styr har problem. Allt blev bättre med arbetstidsförkortningen. Men de är så ideologiskt indoktrinerade att de vägrar se detta. Vi hoppas att verkligheten ska få dem att se hur bra detta har blivit. Det är faktiskt en satsning som gjort alla till vinnare, avslutar Emil Broberg. ■

Nöjd. Specialistsjuksköterskan Lydia Benson har fått schemalagd vila och återhämtning genom Vänsterpartiets förhandling.

Stockholm ställer om efter M-styre

Vänsterpartiet har tillsammans med S, C och MP tagit fram en omställningsplan för vårdvalen i Stockholm. Det finns i dag ett 40-tal olika vårdval där mycket av ansvaret för sjukvården har lämnats över till privata aktörer. De sämst fungerande, som hudsjukvård, geriatrik och gynekologi, ses över för att göras om eller tas bort. Målet är en mer jämlik sjukvård i Stockholm.

KRÖNIKA

På Söder finns ingen valfrihet för marknadsskeptiker

Gömda bakom löften om ”valfrihet” har högern rullat ut privatiseringar på bred front inom Stockholmsvården. Men för den som inte vill bidra till privata vinster i vården finns det på vissa håll ingen valfrihet.

Det finns 17 vårdcentraler på Södermalm, en stadsdel med drygt 100 000 invånare. Inte en enda av dessa drivs av regionen. Här tävlar i stället vårdföretag som Capio och Doktor.se om de lukrativa patienterna. Södermalmsbor som föredrar en vårdcentral i offentlig regi får helt sonika sätta sig på cykeln eller tunnelbanan och åka till en annan stadsdel.

Men det är inte helt enkelt att hitta en vårdcentral med den gamla landstingsloggan på, även utanför Södermalm. I Stockholm är 70 procent av de över 200 vårdcentralerna privata. Sedan regeringen Reinfeldt öppnade portarna för vårdföretagen på vid gavel genom ”valfrihetsreformen” 2008 har ett 60-tal nya privata vårdcentraler öppnat, inte en enda av dessa är regiondriven. De flesta har etablerat sig i välbärgade områden som innerstan, Nacka och Sigtuna.

”Valfrihet” är ett begrepp med positiv klang. Men att byta en vinstdrivande vårdkoncern mot en annan är en klen tröst för den som helst av allt vill välja tryggheten som en vårdcentral i offentlig regi står för. Det är dags att vi på allvar börjar diskutera en skrotning av Lagen om valfrihet.

Catarina Wahlgren
Vänsterpartiet
Region Stockholm

Foto: Henrik Norling

Stockholm skrotar etableringsfrihet i hudsjukvården

En av de hårdast kritiserade privatiseringarna inom Stockholms sjukvård görs nu om. När vårdval hud avvecklas är syftet att göra vården mer jämlik.

Sedan 2012 har privata bolag styrt var hudsjukvården i regionen ska finnas. Det har gjort att nästan alla kliniker ligger i centrala Stockholm, men inte en enda i södra länet, säger Jonas Lindberg (V), oppositionsregionråd i Region Stockholm.

Hudvården har det senaste dryga decenniet organiserats i ett så kallat vårdval, vilket innebär att det är fritt fram för privata vårdgivare att öppna en mottagning var som helst i regionen. Nu tas vårdvalet bort, och det blir i stället regionen som genom upphandlingar bestämmer var vården ska finnas och hur den ska utformas.

Efter att Moderaterna i Stockholm införde vårdvalet ökade antalet besök i hudsjukvården med 230 procent på tio år. Eftersom regionen betalar per besök har också kostnaderna för vården ökat kraftigt. En klinik kan tjäna storkovan på att titta på människors ofarliga hudförändringar på löpande band eller rekommendera medel mot acne som en apotekare lika gärna hade kunnat ge råd om.

– Nu tar vi äntligen det efterlängtade steget mot en bättre och mer jämlik hudsjukvård i Stockholm. Det enda incitamentet ska inte vara att tjäna maximalt med pengar på varje hudprick, säger Jonas Lindberg.

Vårdval hud har fått omfattande kritik från olika organisationer runt om i landet, som menar att överetableringen i Stockholm har lett till personalbrist på många andra håll. Centralsjukhuset i Kristianstad är ett exempel där man tvingats minska antalet hudrelaterade operationer med 40 procent på grund av bristen på utbildade hudläkare. Enligt ansvariga politiker för sjukhuset är det tack vare vårdvalet mer lockande för läkarna att arbeta på en privat klinik, där de kan tjäna nästan dubbelt så mycket som om de är anställda på ett sjukhus.

Att hudklinikerna i vårdvalet utbildar specialistläkare trots att de inte erbjuder samma nivå av specialisttjänstgöring som sjukhusen har också ifrågasatts. En av de som kritiserat nivån på de hudläkare som utbildats på vårdvalsklinikerna är Stockholms läkarförenings ordförande Johan Styrud.

Man har låtit ST-utbildningen inom vårdvalen gå mot en lightversion av läkare. Vårdvalen har utbildat ST-läkare som passar deras verksamhet, men de läkarna blir väldigt smala i sin kompetens, sa han till Läkartidningen i en artikel 2023.

Amra Osmancevic, ordförande för Svenska sällskapet för dermatologi och venereologi, menar i en intervju med samma tidning att Sverige sticker ut jämfört med andra länder i Europa när det kommer till att ST-läkare kan göra huvuddelen av sin specialisttjänstgöring hos ett privat vårdbolag.

– Alla som kan något om den här frågan säger att det här vårdvalet har havererat, konstaterar Jonas Lindberg (V).

Vårdvalet läggs sannolikt ner som tidigast 2026. Tanken med det långa tidsperspektivet är att de verksamheter som ska ta över vårdvalklinikernas patienter ska få gott om tid att ställa om, för att minska risken att patienter hamnar i kläm eller faller mellan stolarna.
Reformeringen av hudsjukvården är en del av Region Stockholms omställningsplan för vårdvalen, som är en överenskommelse mellan Vänsterpartiet och den styrande Mittenkoalitionen. ■

8 miljarder

till RUT-avdrag för att rika ska slippa städa. Samtidigt: massuppsägningar i vården. Vänsterns val är enkelt. Vård går före rut-avdrag.

UTREDNING OM INFORMATIONSPLIKT

”Angiverilagen måste stoppas”

För ett år sedan påbörjade regeringen och SD utredningen om en angiverilag, även kallad informationsplikt. Nu står det klart att man skjuter fram både slutrapport och beslut.

– Bra så. Låt oss hoppas att detta får fler att reagera emot förslagen och att de inte kan forceras fram för att i värsta fall vara ”glömda” i kommande valrörelse, säger Gudrun Nordborg (V), riksdagsledamot i justitieutskottet.

Enligt en undersökning utförd av Novus på uppdrag av Civil Rights Defenders skulle endast en tredjedel av offentligt anställda följa lagen. En betydande andel skulle hellre ta en bot eller ett fängelsestraff än att ange papperslösa.

– Stora delar av Sveriges befolkning vill inte ha en angiverilag och tänker inte arbeta efter den. Det är dags att släppa frågan helt och lyssna på invånarna, menar Gudrun.

Lagen skulle innebära att offentliganställda blir skyldiga att anmäla till myndigheter när de kommer i kontakt med en person som saknar uppehållstillstånd. Flera fackförbund har riktat skarp kritik mot Tidöavtalets förslag som man menar riskerar att slå mot samhällets svagaste och försvåra för yrkesgrupper att utföra sitt jobb.

– Att inte kunna ge den vård och

Ökad samvetsstress bland vårdanställda om angiverilagen blir verklighet.

omsorg man som anställd ser behov av kallas för samvetsstress och är extra tung att bära. Sådan stress ökar om det skulle bli så illa att lagen blir verklighet. Den drabbar i så fall personal inom vården extra hårt, men andra som till exempel lärare påverkas också negativt, säger Gudrun.

Även civilsamhället och olika yrkeskårer har protesterat och menar att förslaget inte hör hemma i en svensk demokrati. Hashtaggen #viangerinte har spridits över hela landet i sociala medier och flera regioner har markerat att man inte kommer kräva av vårdpersonalen att ange sina patienter.

En skyldighet att anmäla skapar misstro hos den som behöver vård. Ska till exempel en förälder våga söka vård för ett sjukt barn?

– Alla i vården förväntas hjälpa mig som patient på bästa möjliga sätt. Att först hjälpa och sedan stjälpa genom att anmäla en papperslös patient blir kontraproduktivt. Ska en påbörjad behandling ens få fortsätta, frågar sig Gudrun och fortsätter:

– En skyldighet att anmäla skapar misstro hos den som behöver vård. Ska till exempel en förälder våga söka vård för ett sjukt barn? Eller vågar man hjälpa en anhörig till behandling? Lagen måste stoppas!

Den 30 september skulle utredningen ha varit klar, men nu har tiden förlängts till slutet av november. ■

Anna Maria Lindgren

Vad händer i Gaza?
Sedan Hamas brutala attack den 7 oktober 2023 har Israel bedrivit ett intensivt och hänsynslöst krig mot Gaza och dess befolkning. Svälten är utbredd, bristen på medicin och sjukvård är akut. Det har kommit rapporter om operationer utan bedövningsmedel och brist på läkemedel. Kort sagt – det är en humanitär katastrof.

Vad skulle Sverige kunna göra?
Så mycket mer! När det gäller vård så lämnade EU-kommissionen i maj en begäran om att medlemsländerna ska ta emot och vårda svårt sjuka patienter från Gaza. Den svenska regeringen sa nej till det, trots att vårdgivare i Sverige självmant hört av sig om att de har vårdplatser att tillgå. Vi i Vänsterpartiet tycker såklart att Sverige skyndsamt måste ta emot patienter från Gaza! ■

Vill du veta mer om vänsterns vårdpolitik?

LÄS MER OCH SE VÅR INTERVJU MED NOOSHI DADGOSTAR – VÄNSTERPARTIETS PARTILEDARE!

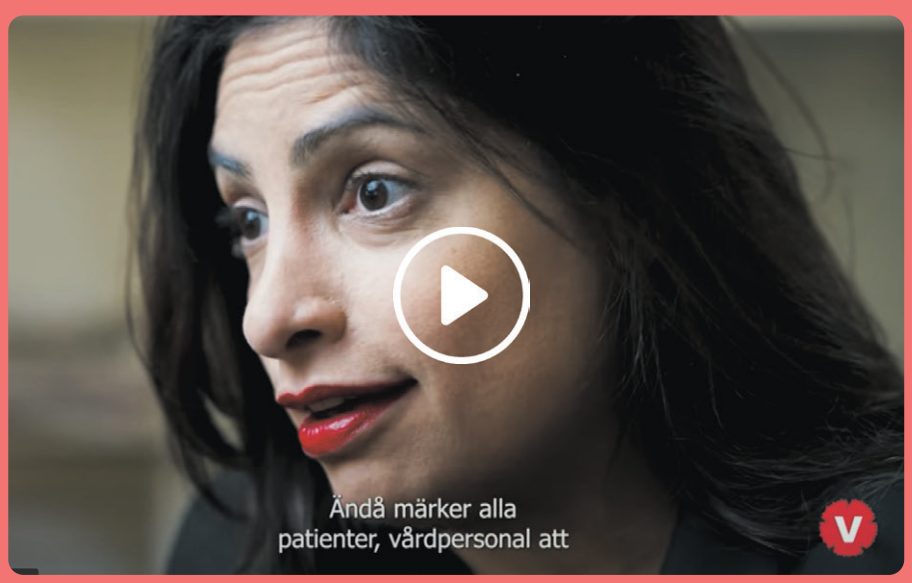

www.vänsternivården.se

Inför kortare arbetsdag för att:

- Det är hög tid att ta tag i orsakerna till personalkrisen i sjukvården och inte bara behandla symptomen.
- Skapa en sjukvård som är rättvis och jämställd.
- Utvilad och fokuserad personal får bättre förutsättningar och blir mindre benägna att göra misstag.
- Fler ska vilja arbeta inom sjukvården, och de som redan arbetar där ska ha ork och vilja att stanna kvar.
- Det är så vi säkerställer vårdens övergripande kvalitet.

Myter om kortare arbetsdag

1. Det skulle kosta för mycket.

Försöken som gjorts visar att de faktiska kostnaderna för varje avdelning blir låga. Samtidigt minskar kostnader för sjukskrivningar, övertid och personalomsättningar. Vi har råd som samhälle att se till att vi har en frisk och utvilad vårdpersonal.

2. Vårdköerna skulle växa

Tvärtom. Personal som får ordentlig med dygnsvila är piggare och gör ett bättre jobb. Det tillsammans med möjligheterna för fler och kortare pass visar försöken att vi får ut mer vård, inte mindre.

3. Det skulle leda till personalbrist

Vi har redan personalbrist idag, på grund av en dålig arbetsmiljö. Att korta arbetstiden är en lösning på arbetsmiljöproblemen som idag gör att många väljer att lämna sjukvården. Försök med kortare arbetsdagar visar också att arbetsplatser får lättare att rekrytera och färre slutar.

4. Vi behöver fler arbetade timmar i sjukvården, inte färre.

Det är inte mängden arbetade timmar som avgör kvaliteten i vården, utan hur effektiva och fokuserade våra medarbetare kan vara under sin arbetstid. Försöken som gjorts med kortare arbetsdagar visar att personalen är bättre utvilad, får en bättre balans mellan arbete och fritid, blir mer produktiva och mindre benägna att göra misstag.

5. Kvaliteten för patienterna skulle minska.

Tvärtom. Försöken visar att personalen blir mer utvilad, får en bättre arbetsmiljö vilket ger mer energi och fokus, vilket i sin tur gör att de kan ge bättre vård och tillbringa mer tid med patienterna.

ILLUSTRATION: MALIN SKOGBERG NORD